

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

Кафедра фортепіано

**ПРОГРАМА ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З КУРСУ**

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС

другий (магістерський) рівень вищої освіти

спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

освітня програма: «Фортепіано»

Харків, 2024

УДК 780.616.432.087.6:781.5](073)

К 65

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 6 від 27.11.2024 року)

Розробник:

Степанова О. Ю., кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри фортепіано ХДАК

Концертмейстерський клас : програма та навчально-методичні матеріали
К 65 з курсу для здобувачів другого (магістер.) рівня вищої освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», ОП «Фортепіано» / М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. фортепіано ; [розроб. О. Ю. Степанова].
Харків : ХДАК, 2024. 35 с.

Рецензенти:

Підпорінова К.В., Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри концертмейстерської майстерності ХНУМ імені І. П. Котляревського;
Книш П.О., доктор філософії, викладач, концертмейстер комісії фортепіано Житомирського фахового коледжу культури і мистецтв імені Івана Огієнка житомирської обласної ради;

Лошков А.Ю., Викладач фортепіано та концертмейстер ЦК хорових дисциплін та концертмейстер ЦК народних інструментів Комунального закладу «Харківський фаховий вищий коледж мистецтв» Харківської обласної ради.

Програма та навчально-методичні матеріали курсу спрямовані на формування необхідних навичок акомпанементу, взаємодії з солістами та ансамблевого виконавства, що має вирішальне значення для майбутньої музичної кар'єри здобувачів освіти. Методичні матеріали включають теоретичні аспекти та практичні завдання, що охоплюють різні етапи роботи концертмейстера: від первинного аналізу музичного матеріалу до підготовки та реалізації концертних виступів. Особлива увага приділяється опрацюванню різноманітних стилістичних особливостей музичних творів, техніці читання з аркуша, артистичній взаємодії з вокалістами та інструменталістами, а також роботі з вокальним і хоровим репертуаром.

УДК 780.616.432.087.6:781.5](073)

© Харківська державна академія культури, 2024 рік

© Степанова О. Ю., 2024 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 15	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Розділів – 3 Тем – 12	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		1-2-й	1-2-й
Загальна кількість годин – 450	Освітня програма: Фортепіано	Семестр	
		1-3-й	1-3-й
	Лекції		
	год.	год.	
	Практичні, семінарські		
	год.	год.	
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	300 год.	414 год.	
Індивідуальні заняття:			
150 год.	36 год.		
Вид контролю: 1- 3 семестр – залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить – 33 %/67%...

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Концертмейстерський клас» забезпечує процес музичної освіти магістрів, формує їх професійний розвиток, який є необхідним для майбутньої успішної самореалізації. Курс навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» займає чільне місце серед фахових дисциплін інститутів мистецтв та музично-педагогічних факультетів, які готують

спеціалістів кваліфікації «Акомпаніатор», «Артист ансамблю (пісні й танцю, вокально-інструментального, вокального, естрадно-інструментального, хорового, народних інструментів та ін.)», «Концертмейстер з класу вокалу», «Концертмейстер-піаніст». Він відображає не лише педагогічну, але передусім акомпаніаторську спрямованість формування і розвитку музично-творчих навичок, специфіка яких полягає в поєднанні різних музично-виконавських дій. Вивчення названого курсу в умовах вищого навчального закладу передбачає актуалізацію та певну інтеграцію професійних знань і комплексний розвиток спеціальних практичних вмінь та навичок здобувачів, необхідних для удосконалення виконавської майстерності.

Програма курсу розрахована на 1 рік 4 місяці, передбачає індивідуальні заняття й самостійну роботу здобувача.

Метою навчальної дисципліни – є підготовка високопрофесійних концертмейстерів, обізнаних в питаннях історії музичної культури, літератури, мистецтва, які вільно володіють академічними навичками ансамблевої гри в їх творчій роботі з солістами, хоровими та інструментальними колективами.

Передумови для вивчення дисципліни створюються під час попереднього вивчення курсу «Концертмейстерський клас» у музичних закладах середньої ланки професійної музичної освіти, де здійснюється набуття перших навичок роботи над фортепіанним акомпанементом з вокалістом на підставі вивчення різних за характером пісень, нескладних романсів і арій, та занять, та під час навчання на першому (бакалаврському) рівні.

2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної програми)

Загальні компетентності:	
ЗК 2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 9	Здатність працювати автономно.
Фахові компетентності:	
СК 1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

СК 2	Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
СК 3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по інтерпретації музики.
СК 4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності.
СК 5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 8	Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання

(відповідно до освітньо-професійної програми)

РН 1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
РН 2	Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
РН 3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН 5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
РН 6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. опанування концертмейстерською майстерністю в обсязі, необхідному для майбутньої практичної діяльності в якості концертмейстера, акомпаніатора;
2. виконання індивідуальної програми, складеної згідно з програмою курсу;
3. опанування різними видами акомпанементу (вокального, інструментального);
4. оволодіння принципами виконання фортепіанних перекладень творів для симфонічного, народного, духового оркестру (клавірів);
5. формування навиків виконання хорових партитур;

6. визначення виконавських особливостей акомпанементу та їх застосування у вокально-хорових та інструментальних творах;
7. оволодіння навичками читання з листа та транспонування;
8. накопичення необхідних знань з теорії та історії музичної культури та їх застосування у виконавській практиці;
9. оволодіння різноманітним репертуаром;
10. створення репертуарного фонду для майбутньої творчої роботи.

**Заплановані результати навчання після вивчення курсу
«Концертмейстерський клас»**

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач має

знати:

- сутність і соціальну значимість майбутньої професії, проявляти до неї стійкий інтерес;
- методи і способи виконання професійних завдань, оцінювати їх ефективність і якість;

уміти:

- цілісно і грамотно виконувати музичні твори, самостійно вивчати сольний, оркестровий та ансамблевий репертуар;
- здійснити виконавську діяльність і проводити репетиційну роботу в хорових і ансамблевих колективах;
- освоювати сольний, хоровий та оркестровий репертуар відповідно до програмних вимог;
- застосовувати базові теоретичні знання в процесі пошуку інтерпретаторських рішень;
- використовувати інформаційно-комунікативні технології для вдосконалення професійної діяльності;
- самостійно визначати завдання професійного та особистого розвитку, займатись самоосвітою, усвідомлено планувати підвищення своєї кваліфікації;

мати навички:

- акомпанувати хором колективам; ансамблям, солістам (вокалістам, інструменталістам);
- вільно читати з листа;
- підбирати акомпанемент за слухом; робити аранжування, транспонувати акомпанемент;
- спрощувати або ускладнювати партію акомпанементу;
- здійснювати перекладення з іншого інструменту.

Важливе значення має організація індивідуальної та самостійної роботи здобувача в опрацюванні ансамблевих творів, формування професійної майстерності піаніста-концертмейстера в єдності її трьох складових: майстерність інтерпретації («прочитання» твору, розробка і створення індивідуальної концепції його виконання), майстерність артистичного (емоційно-образно-вольового) впливу і технічна (інструментальна) майстерність.

Матеріалом курсу «Концертмейстерський клас» слугує вокально-інструментальний репертуар, який охоплює оперні арії, дуети, ансамблі, романси, вокальні цикли, твори для хору з інструментальним супроводом, а також інструментальні твори, що виконуються у супроводі фортепіано.

Протягом навчання викладач повинен постійно проводити консультативно-індивідуальну роботу зі здобувачами з метою кращого засвоєння навчального матеріалу. Це, у свою чергу, сприяє формуванню самостійного творчого мислення здобувача, накопичуванню музично-теоретичних знань та навичок виконавського аналізу фортепіанних творів, що допомагає у створенні власної виконавської інтерпретації.

3. Критерії оцінювання успішності навчальної діяльності

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий 1-34 балів	Наднизький рівень концертмейстерської майстерності. Відсутність елементарних навичок роботи над акомпанементом, неспроможність слухати соліста і підпорядковувати виконання фортепіанної партії плану інтерпретації створеному разом з вокалістом, емоційна та м'язова скутість. Невиконання основних завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою.

35-59 балів	Низький рівень виконання, безпорадність у виконавському відношенні. Погане знання партії соліста, слабкий слуховий контроль; недбалість у роботі над фортепіанною партією. Невиконання в повному обсязі основних завдань з аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Фрагментарні знання з проблем концертмейстерської майстерності.
2. Середній 60-63 балів	Посередній художньо-технічний рівень виконання. Знання фортепіанної партії й партії соліста на низькому рівні, брак творчої активності й виконавської самостійності, посередній рівень сценічної культури Фрагментарне володіння навичками роботи над акомпанементом. Невиконання всіх завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Слабкі знання з проблем концертмейстерської майстерності.
64-73 балів	Задовільний рівень виконання, елементарні професійні навички. Досить значні недоліки технічного та художнього характеру, проблемне розкриття образного задуму твору, обмежені технічні можливості, проблемне туше. Брак творчої активності й виконавської самостійності, неузгодження фортепіанної партії з партією соліста. Відсутність наполегливої, старанної систематичної роботи над індивідуальною програмою. Неповні знання з проблем концертмейстерської майстерності.
3. Достатній 74-81 балів	Сумлінно вивчений текст фортепіанних творів, але виконанню не вистачає драматургічної переконливості. Випадкові текстові помилки, технічні погрішності, а також проблемне відтворення стилєвих особливостей творів. В цілому основні завдання із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою виконі. Достатні навички роботи над фортепіанним акомпанементом.
82-89 балів	Переконливе усвідомлене трактування вокальних творів, але без прояву яскравої виконавської індивідуальності. Недостатньо досконале використання засобів виконавської виразності (інтонування, педалізація, туше, штрихи). Добре, але недостатньо систематичне і результативне виконання основних завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Достатні знання з проблем концертмейстерської майстерності та добрий загальнокультурний рівень.
3. Високий 90 – 100 балів	Якісна виконавська інтерпретація вокальних творів. Систематична, цілеспрямована, результативна (аудиторна та самостійна) робота над індивідуальною програмою і розвитком концертмейстерської майстерності. Яскраве, бездоганне виконання, в якому продемонстровано на високому рівні: глибоке розуміння музичної драматургії, володіння комплексом виразних засобів, відтворення стилістичних особливостей творів, успішне подолання всіх акомпаніаторських труднощів, узгодження фортепіанної партії з виконавським планом соліста (темп, динаміка, агогіка, туше) прояв яскравої виконавської індивідуальності майстерне володіння інструментом, впевнене знання програми, об'єктивна інтерпретація, емоційне наповнення, виконавська воля. Вільне орієнтування в музичному матеріалі курсу, високий загальнокультурний рівень.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

Демонстрування запланованих результатів навчання здійснюється через виконання здобувачем вищої освіти вокальних творів індивідуальної програми.

Засобом оцінювання є прослуховування викладачем творів індивідуальної програми у виконанні здобувача вищої освіти.

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевіряється за допомогою таких форм контролю:

- поточний контроль – прослуховування та оцінювання творів з індивідуальної програми; (впродовж семестру);
- підсумковий контроль – прослуховування та оцінювання запланованої та зафіксованої в індивідуальному плані програми (наприкінці семестру).

Процедура проведення демонстрації творчого проєкту.

Демонстрації творчого проєкту проводиться як комплексна перевірка знань та практичних вмінь і навичок з дисциплін («Спецінструмент», «Камерний ансамбль», «Концертмейстерський клас») у повній відповідності до програми атестації, затвердженою кафедрою. Здобувач повинен створити всі необхідні умови (інформаційно-технічне забезпечення, відповідне приміщення, якісний зв'язок, тощо) задля успішного проведення атестації, що дозволить комісії об'єктивно визначити рівень його виконавської / теоретичної підготовки, ступінь сформованості у нього загальних та фахових компетентностей. Програма з (дисципліни «Спецінструмент») виконується здобувачем напам'ять та оголошується самостійно, програма з дисциплін «Камерний ансамбль» і «Концертмейстерський клас» виконується по нотах.

4. Форми навчання

Форма навчання денна та заочна, передбачає індивідуальні аудиторні заняття та самостійну роботу здобувача вищої освіти.

5. Програма навчальної дисципліни

Програма з курсу «Концертмейстерський клас» розроблена за принципом розподілу навчального матеріалу на змістовні розділи. Кожний розділ є цілісним навчальним об'єктом, що включає визначену кількість індивідуальних

аудиторних занять та позааудиторних навчально-виконавських заходів – самостійних занять здобувача. Програма курсу враховує основні види роботи, що розподіляються на теми з відповідною кількістю годин.

Розділ 1. Ознайомлення зі специфікою роботи концертмейстера у хорових колективах

Тема 1. Акомпанемент хорових творів різних епох: Глибоке занурення в стилістичні особливості музики різних епох (бароко, класицизм, романтизм, модернізм), розвиток здатності до аутентичного виконання.

Тема 2. Техніка читання хорових партитур з аркуша: Освоєння швидких і ефективних методів читання складних хорових партитур, розвиток навичок імпровізації та адаптації до різних стилів.

Тема 3. Акомпанемент хорових творів у камерних ансамблях: Вивчення особливостей роботи з невеликими хоровими групами, підкреслення ролі концертмейстера у створенні камерного звучання.

Тема 4. Робота концертмейстера з диригентом: Формування навичок ефективної взаємодії з диригентом, розуміння його жестів і вимог, створення єдиного музичного образу.

Розділ 2. Ознайомлення зі специфікою роботи концертмейстера у хореографічних і балетних класах

Тема 5. Особливості підбору музичного матеріалу: Вивчення критеріїв відбору музики для різних видів танцювальних вправ, розвиток навичок підбору музики за ритмічними і темповими характеристиками.

Тема 6. Особливості репетиційної роботи: Ознайомлення зі специфікою репетиційного процесу в хореографічних колективах, вивчення методів синхронізації музики і рухів танцівників.

Тема 7. Вибір та опанування музичного матеріалу: Розвиток широкого репертуару, включаючи класичну, сучасну і народну музику, адаптація музичних творів до потреб хореографії.

Тема 8. Опанування творів різних танцювальних жанрів: Вивчення

особливостей музичного супроводу для різних танцювальних стилів (балет, джаз, народні танці), розвиток навичок імпровізації в рамках заданого стилю.

Розділ 3. Удосконалення професійних компетентностей концертмейстера у класі вокалу

Тема 9. Акомпанемент арій із класичного оперного репертуару: Глибоке вивчення стилістичних особливостей оперної музики, розвиток навичок співпраці з вокалістами, що виконують складні арії.

Тема 10. Акомпанемент романсів: Освоєння тонкощів роботи з камерними вокальними творами, створення атмосфери інтимності і ліричності.

Тема 11. Розвиток навичок читання з аркуша у вокальному класі: Подальше вдосконалення навичок швидкого читання і адаптації до різноманітного вокального матеріалу.

Тема 12. Робота з сучасним вокальним репертуаром: Ознайомлення з сучасними тенденціями у вокальній музиці, освоєння нових технік акомпанементу, розвиток навичок імпровізації.

	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	с	інд.	с.р.		л	п	с	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 семестр												
Розділ 1. Ознайомлення зі специфікою роботи концертмейстера у хорових колективах												
Тема 1. Акомпанемент хорових творів різних епох: від бароко до сучасності	30				10	20	30				3	27
Тема 2. Техніка читання хорових партитур з аркуша: швидке освоєння та адаптація матеріалу.	30				10	20	30				3	27
Тема 3. Акомпанемент хорових творів у камерних ансамблях: тонкощі роботи з невеликими хоровими групами	30				10	20	30				3	27
Тема 4. Робота концертмейстера з диригентом: створення гармонійної взаємодії під час репетицій	30				10	20	30				3	27
Разом за змістовим розділом 1	120				40	80	120				12	108
2 семестр												

Розділ 2. Ознайомлення зі специфікою роботи концертмейстера у хореографічних і балетних класах.											
Тема 5. Особливості підбору музичного матеріалу для хореографічних класів: техніка акомпанування до вправ на розвиток ритму та пластичності рухів, робота над педалізацією	37				12	25	37			3	34
Тема 6. Особливості репетиційної роботи концертмейстера в хореографічних і балетних колективах.	37				12	25	37			3	34
Тема 7. Вибір та опанування музичного матеріалу для роботи концертмейстера в хореографічних і балетних колективах.	38				13	25	38			3	35
Тема 8. Опанування творів різних танцювальних жанрів.	38				13	25	38			3	35
Разом за змістовим розділом 2	150				50	100	150			12	138
3 семестр											
Розділ 3. Удосконалення професійних компетентностей концертмейстера у класі вокалу.											
Тема 9. Акомпанемент арій із класичного оперного репертуару: технічні та стилістичні особливості	45				15	30	45			3	42
Тема 10. Акомпанемент романсів: специфіка роботи з камерними вокальними творами.	45				15	30	45			3	42
Тема 11. Розвиток навичок читання з аркуша у вокальному класі: швидка адаптація та інтерпретація.	45				15	30	45			3	42
Тема 12. Робота з сучасним вокальним репертуаром: інтерпретація та технічні виклики, основи педалізації.	45				15	30	45			3	42
Разом за змістовим розділом 3	180				60	120	180			12	168
Усього годин	450				60	120	450				

Самостійна робота

У ході вивчення дисципліни здобувач самостійно опрацьовує і демонструє викладачу в ескізній формі під час аудиторних занять 8 творів (по 4 твори в кожному семестрі: 2 вокальних, 1 інструментальний та 1 хоровий). Самостійна робота здобувача полягає також у систематичній підготовці до індивідуальних практичних занять, правильній організації процесу вивчення музичного твору на кожному з його етапів, вдосконаленню майстерності читання з аркуша та транспонування, доборі супроводу на слух, засвоєнні додаткової музичної

інформації, прослуховуванні відео- та аудіозаписів, роботі в мережі Інтернет, активному відвідуванні концертів тощо.

Головними завданнями самостійної роботи здобувача є:

- опрацювання технічних аспектів акомпанементу, зокрема складних пасажів, розспівів, арпеджіо та інших елементів фактури;
- підвищення рівня злагодженості гри з солістом, координації та точності виконання;
- критичний аналіз власної роботи, зокрема з використанням аудіо- та відеозаписів, для виявлення та виправлення недоліків;
- детальний аналіз нотного тексту та правильне його трактування;
- ретельне виправлення помилок, вказаних викладачем;
- вдосконалення концертмейстерської майстерності шляхом вивчення специфічних стилістичних особливостей творів різних епох;
- розвиток навичок музичного спілкування та слухання;
- поглиблене опрацювання структурних та жанрових особливостей творів;
- розширення знань з методики акомпанементу та аналізу музичного матеріалу;
- ознайомлення з сучасними і класичними виконавськими інтерпретаціями провідних концертмейстерів.

Самостійна робота має бути спрямована на вирішення проблемних моментів у підготовці програми, опанування запропонованих викладачем методик та самостійне опрацювання поставлених завдань.

Розподіл годин самостійної роботи в семестрі

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1 курс			
1.	Аналіз стилістичних особливостей хорових творів різних композиторів: порівняльний аналіз акомпанементу	22	30
2.	Адаптація фортепіанного супроводу для різних типів хорових колективів: від дитячого хору до мішаного хору	22	30
3.	Акомпанемент хорових творів: принципи адаптації оркестрових партитур для виконання на фортепіано	22	30

4.	Техніка читання хорових партитур з аркуша: самостійні вправи та аналіз виконання	22	30
5.	Розвиток музичної виразності через акомпанемент у балетних класах: робота з різними темпами та ритмами	23	31
6.	Аналіз музичного матеріалу для хореографічних занять: вибір і адаптація музики для різних типів вправ	23	31
7.	Особливості акомпанування у класах класичного та сучасного танцю: порівняльний аналіз	23	32
8.	Техніка імпровізації та створення варіацій на задану тему для хореографічних класів	23	32
Усього		180	246
2 курс			
1.	Аналіз вокальних творів: специфіка побудови фортепіанного супроводу для арій, романсів та камерних пісень	15	21
2.	Роль концертмейстера у створенні гармонійного балансу між вокальною партією та фортепіанним супроводом	15	21
3.	Аналіз стилістичних відмінностей акомпанементу в аріях різних оперних композиторів	15	21
4.	Взаємодія та комунікація між учасниками ансамблю: роль концертмейстера у створенні ансамблевого балансу	15	21
5.	Особливості акомпанементу в камерно-інструментальних ансамблях з вокалістом	15	21
6.	Техніка читання з аркуша у вокальному класі: самостійні вправи з використанням різного репертуару	15	21
7.	Роль концертмейстера у створенні інтерпретації вокального твору: робота над фразуванням та динамікою	15	21
8.	Особливості акомпанементу у вокальних дуетах та ансамблях: практичний аналіз та розробка акомпанементу	15	21
Усього		120	168

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання в межах курсу «Концертмейстерський клас» освітньо-професійної програми «Фортепіано» формуються викладачем та розраховані на самостійну роботу здобувача. Основною метою цих завдань є розвиток виконавської майстерності в супроводі солістів, зокрема в роботі над вокальними творами. У ході занять здобувачі опановують принципи співпраці з вокалістом, відчуття ансамблю, нюансування акомпанементу та стильову інтерпретацію. Під час індивідуальних занять відбувається робота над творами таких категорій:

1. Арії

Арії становлять важливу частину роботи концертмейстера, оскільки розвивають навички співпраці з солістом у виконанні великих драматичних фрагментів оперного чи кантатно-ораторіального жанру. Включення таких творів

дозволяє здобувачам відпрацювати нюансоване, емоційне супроводження, яке відповідає стилю композитора та характеру твору. До репертуару можуть входити арії композиторів, таких як Вольфганг Амадей Моцарт, Джузеппе Верді, Ріхард Вагнер, Жорж Бізе, Джакомо Пуччіні та інші. Основна мета — розвиток навичок інтерпретації, зосереджених на взаємодії акомпанементу та вокальної партії, та розуміння динамічного балансу.

2. Романси та пісні

У цій категорії здобувачі опановують романси та пісні, що розвивають здатність гнучко реагувати на різні емоційні відтінки та зміну настрою. Робота над творами романтичного характеру (наприклад, Ф. Шуберт, Р. Шуман, Й. Брамс, Г. Вольф) сприяє освоєнню елементів ліричної виразності, зокрема змін темпів та відтінків. Пісні українських композиторів (М. Лисенко, С. Людкевич) надають можливість вивчити національну специфіку музичного супроводу та наблизити роботу концертмейстера до автентичної манери виконання. Здобувачі вчаться адаптувати динаміку, підлаштовувати ритм і підтримувати синхронність з вокальною партією.

Специфіка індивідуальних завдань:

- Вивчення кожного твору супроводжується аналізом стилю, гармонічної структури та вокальних особливостей.
- Проводяться самостійні репетиції з вокалістом, під час яких відбувається відпрацювання ансамблевого звучання.
- Окремі заняття присвячуються роботі над деталізацією фразування, агогікою, артикуляцією.

3. Хорові твори

Хорові твори є невід'ємною складовою роботи концертмейстера, оскільки вимагають особливої майстерності в супроводі багатоголосного ансамблю. Виконання таких творів розвиває у здобувачів навички взаємодії з хоровим колективом, відчуття ансамблевого балансу та динаміки, а також уміння реагувати на зміну темпів і нюансів, заданих диригентом. Робота над хоровими композиціями класичних і сучасних композиторів (В. А. Моцарт, Й. С. Бах,

Г. Форє, М. Леонтович, Л. Дичко) дозволяє здобувачам оволодіти стилістично різноманітним репертуаром. Здобувачі вчать розрізняти специфіку супроводу для змішаних, жіночих, чоловічих та дитячих хорів, що є важливим для концертмейстерської практики. Основна мета — розвинути навички акомпанементу, зосереджені на гармонійній підтримці вокальних партій, гнучкості у фразуванні та точності виконання ритмічних і динамічних відтінків.

4. Опанування творів різних танцювальних жанрів

Опанування творів різних танцювальних жанрів є важливим під час підготовки концертмейстера для роботи у хореографічних і балетних класах. Виконання музики для танцю розвиває у здобувачів уміння чітко дотримуватись темпу, ритмічної точності та динамічного балансу, що є критично важливими для підтримки синхронності рухів танцюристів. Репертуар для цієї теми включає твори класичних композиторів, як-от Л. Мінкус, А. Адан тощо, а також сучасні танцювальні композиції. Такий репертуар дозволяє здобувачам зрозуміти специфіку роботи концертмейстера у поєднанні музики та руху, а також розвинути навички акомпанементу для різних типів танцювальних стилів: балет, народні танці, сучасні хореографічні постановки.

6. Методи навчання

На заняттях з дисципліни «Концертмейстерський клас» використовуються різноманітні методи навчання, які спрямовані на розвиток технічних, музичних та комунікативних навичок здобувачів. Ось деякі з основних методів, які дозволяють здобувачам комплексно розвиватися у ролі концертмейстерів, забезпечуючи глибоке розуміння як технічних аспектів гри на фортепіано, так і вимог до супроводу виконавців:

- *пояснювально-ілюстративний метод* – викладач пояснює та ілюструє методом педагогічного показу основні проблеми і завдання фортепіанного виконавства;

- *репродуктивний метод* – відтворення здобувачем матеріалу (епізоду твору, його частини), що пояснив та показав викладач (сприяє формуванню знань, навичок і вмінь, формує основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення);

- *метод проблемного викладу* – викладач не тільки формулює теоретичну або практичну проблему, а й пропонує спосіб її подолання з допомогою порівняння різних підходів і точок зору на основі загальноприйнятих методичних принципів;

- *частково-пошуковий метод* – активний пошук рішення практичних задач (наприклад, визначення жанрових, стильових, редакторських та інших особливостей певного твору) на основі вивчення методичної та мистецтвознавчої літератури з питань фортепіанної педагогіки і виконавства;

- *словесний метод* – словесне пояснення матеріалу (розповідь, бесіда);

- *наочні методи* – джерелом знань є наочні приклади (ілюстрування, показ викладача).

- *ділова гра* (один зі здобувачів вищої освіти виконує роль викладача) як метод активного навчання сприяє активізації мислення, підвищенню самостійності, наближенню навчання до професійної діяльності.

- *метод демонстрації*: Викладач демонструє здобувачу правильну техніку виконання, інтерпретаційні рішення, використання педалізації та інших важливих аспектів гри на фортепіано.

- *метод повторення*: Здобувач повторює за викладачем певні технічні або музичні фрази, акцентуючи увагу на деталях виконання.

- *метод корекції*: Викладач аналізує гру здобувача, вказує на помилки та пропонує шляхи їх виправлення.

- *аналітичний метод*. Аналіз музичного тексту: Розбір нотного матеріалу на рівні гармонії, форми, ритмічних і мелодійних структур для кращого розуміння твору. Технічний аналіз: Розгляд технічних складнощів у творі та пошук ефективних шляхів їх подолання.

- *метод творчого дослідження*. Виконання одного і того ж музичного твору у різних інтерпретаційних варіантах для розвитку чутливості до стилю і виразності.

- *робота над звуковою культурою*. Вправи на звуковидобування: Спеціальні вправи на вироблення контрольованого, багатого звуку. Робота з динамікою: Виконання творів з акцентом на роботу з динамічними відтінками, артикуляцією

та фразуванням.

- *метод репертуарної роботи.* Поступове розширення репертуару: Вивчення творів різних епох і стилів для розвитку загальної музичної культури та технічної майстерності. Концертні виступи: Виконання творів на концертах і відкритих заняттях для розвитку сценічної стійкості і впевненості.

- *метод взаємодії.* Обговорення твору з викладачем або іншими здобувачами, обмін ідеями щодо інтерпретації та техніки виконання.

- *метод самоаналізу:* Заохочується самостійний аналіз власної гри через записи, критичне прослуховування та коригування.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Перевірка (шляхом прослуховування) й оцінювання інтерпретації запланованих та зафіксованих в індивідуальних планах творів у виконанні здобувачів реалізуються наприкінці семестру через такі форми поточного та підсумкового контролю:

Залік – 1, 2, 3 семестр;

Підсумкова атестація – по завершенню другого (магістерського) рівня.

Оцінювання успішності навчальної діяльності здійснюється для визначення рівня володіння мистецтвом професійного виконавства на фортепіано, розвитку навичок самостійної роботи над музичними творами, а також для формування особистого виконавського репертуару.

Перевірка й оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів реалізуються семестровими формами контролю (заліком). На контрольну точку кожного семестру виносяться три твори за індивідуальною виконавською програмою. Виконавську програму здобувача з дисципліни «Концертмейстерський клас» складають такі види творів:

1. Оперна арія
2. Романси
3. Вокальні твори інших жанрів

Поточний контроль. Перевірка та поточне оцінювання знань здобувачів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка

виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожну тему поточного модулю за 100-бальною шкалою. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за семестр (розділ).

Протягом семестру на кожному індивідуальному занятті відбувається перевірка якості опрацювання фортепіанних творів індивідуальної програми здобувачів освіти, означаються шляхи подолання виконавських проблем та методи удосконалення виконавської майстерності згідно з індивідуальними особливостями кожного здобувача.

Оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни «Концертмейстерський клас» здійснюється за 100-бальною шкалою. Із загальної кількості у 100 балів максимально можливі бали оцінки розподіляються за такою схемою:

- робота упродовж семестру – 60 балів;
- іспит, залік – 40 балів.

Підсумкове оцінювання відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи здобувачів;
- ступінь майстерності виконання індивідуальної семестрової виконавської програми.

Демонстрація творчого проєкту. Публічна демонстрація камерно-вокальної концертної програми (арія та романс/пісня) перед атестаційною комісією у реальному часі у форматі живого виступу на онлайн-відеоконференції або демонстрації її відеозапису;

Відпрацювання пропущених занять. Здобувач може відпрацювати пропущене заняття (згідно взаємоузгодженого розкладу). У випадку не виконання здобувачем усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він

не допускається до заліку.

Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни. За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у виконавських конкурсах та фестивалях, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи на значимості досягнутих результатів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Вид діяльності здобувача	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6
Відвідування індивідуальних занять	1-20	1-20	1-20	1-20	1-20	1-20
Виконання завдань для самостійної роботи	1-20	1-20	1-20	1-20	1-20	1-20
Контрольне модульне прослуховування (залік, іспит)	1-40	1-40	1-40	1-40	1-40	1-40
Максимальна кількість балів	34-100		34-100		34-100	

Критерії оцінювання модульного прослуховування (залік, іспит)

Опанування рівня володіння концертмейстерськими навичками	8
Артистичне виконання музичного твору	9
Оригінальність	8
Зрілість інтерпретаторського мислення.	9
Відтворення вокального та інструментального твору у відповідності до стилю художньо-виразної досконалості	6
Всього	40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

8. Навчально-методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення:

- ОПШ «Фортепіано»;
- робоча програма з курсу «Концертмейстерський клас»;
- завдання для самостійної роботи;
- методичні розробки та рекомендації з курсу;
- нотні матеріали;
- аудіо-, та відеозаписи.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення. Для реалізації освітньо-професійної програми на першому (бакалаврському) рівні зі спеціальності 025 Музичне мистецтво залучаються приміщення навчального корпусу № 4 Харківської державної академії культури, спеціально обладнані для проведення індивідуальних занять здобувачів вищої освіти: музичні кабінети з наявністю інструменту фортепіано, спеціалізована зала для проведення поточного та підсумкового контролю, аудиторія кафедри «Фортепіано» з наявністю 2-х фортепіано, джерельної бази (нотних матеріалів, методичної літератури, мультимедійних засобів), навчальна лабораторія з проблем музикознавства, камерний зал.

10. Рекомендовані джерела інформації

Курс навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» передбачає практичну діяльність, під час якої в (процесі індивідуальних занять здобувачів вищої освіти з педагогом) здійснюється набуття знань, навичок і прийомів для подальшої професійної діяльності у якості концертмейстера. Рекомендовані джерела інформації

не є обов'язковими і можуть використовуватися за бажанням здобувачів вищої освіти з метою розширення музичного кругозору і поглиблення знань з теорії фортепіанного виконавства.

Основні

1. Боровик М. Український радянський камерно-інструментальний ансамбль. Київ: Муз. Україна, 1978. 102 с.
2. Гуренко А. Структурні особливості поліфонічного тематизму в інструментальних ансамблях українських радянських композиторів. Українське музикознавство. Вип. 21. Київ, 1986. С. 36–44.
3. Захарченко Т. Психологічні умови формування навичок музично-художнього прочитання пісенного матеріалу з аркуша у студентів музично-педагогічних вузів: автореф. дис. ... канд. психолог. наук; спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, 1990. 20 с.
4. Зінкевич О. Камерна музика. Київ: Знання, 1967. 17 с.
5. Інюточкіна Н. Становлення професії піаніста-концертмейстера. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Вип. 35. Професія «музикант» у часопросторі: історико-культурні метаморфози. Харків: Вид-во «С. А. М», 2012. С. 76–86.
6. Карпенко Н. Педагогічні умови формування навичок підбору на слух у майбутніх вчителів музики: навчально-методичний посібник для студентів факультету мистецтв педагогічних університетів. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2004. 180 с.
7. Кириленко Т. Ансамблеве музикування у процесі виховання музиканта. Пролісок: педагогічний досвід: зб. наук.-метод. праць. Суми: ПП Радзівон О. Л., 2015. С. 43–48.
8. Лисянська Л. Ансамблеве музикування та проблеми оновлення репертуару. Пролісок: педагогічний досвід: зб. наук.-метод. праць. Суми: ПП Радзівон О. Л., 2015. С. 67–73.
9. Молчанова Т. О. З історії ансамблевого музикування : монографія. Львів: Сполом, 2005. 160 с. ISBN 966-665-334-6

10. Молчанова Т. О. Мала енциклопедія піаніста-концертмейстера, артиста камерного ансамблю : науковий довідник. Львів: Сполом, 2013. 288 с. ISBN 978-966-665-790-2
11. Молчанова Т. О. Мистецтво бути «другою» (творчий портрет українського концертмейстера, заслуженої артистки України Я. Матюхи). Львів: Сполом, 2009. 172 с. ISBN 978-966-665-515-1
12. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера : навч. посібник. Львів: Аз-Арт, 2001. 216 с. ISBN 966-02-1784-6.
13. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера : навч. посібник. Вид. 2-е, доп., перер. Львів: Сполом, 2007. 216 с. ISBN 978-966-665-454-3.
14. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера у культурно-історичному контексті : історія. теорія. практика: монографія. Львів: Ліга-прес, 2015. 558 с., іл., рис. ISBN 978-966-397-282-7
15. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера у соціокультурному контексті сучасності // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2013. Вип. 19(1). С. 212-217.
16. Навчально-методичний посібник для концертмейстерів «Музичні композиції для занять класичного танцю» / уклад. А.М. Мітева, Г.Ф. Врубель, О.В. Переверзева / за заг. ред. Н.А. Сегеда – Мелітополь: МДПУ імені Б. Хмельницького, 2023. - 54 с.
17. Петренко М. Авторський текст як основа буття музично-ансамблевого твору. Учитель – учень: ідея спадкоємності та новаторства в музичній культурі України (до пам'ятних дат Р. М. Глієра, Б. М. Лятошинського, І. Ф. Карабиця: зб. ст. та матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф. (23– 24 квітня 2015 р.). Суми: ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2015. С. 96–99.
18. Петренко М. Сутність інтерпретаційної концертмейстерської діяльності. Творчість П. І. Чайковського в контексті музичної культури України: традиції та сучасність: матеріали Всеукр. наук. конф. (15–16 травня 2014 р., Суми – Тростянець). Суми: ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2014. С. 93–96.
19. Рожко С. Становлення концертмейстерського мистецтва: від акомпаніатора

- до майстра. Мистецькі пошуки: зб. наук. метод. праць. Вип. 3. Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2013. С. 144–148.
20. Свиридова В. Роль піаніста-концертмейстера у підготовці вокаліста до концертного виступу: теоретичні аспекти. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (10). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 87–91.
21. Скоробагатько Н. Нотатки оперного концертмейстера. Київський театр опери та балету УРСР. Київ : Музична Україна, 1973. 3 с.
22. Строчан Н. М. Специфіка концертмейстерської роботи в контексті творчої співпраці із солістом / Н. М. Строчан // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти : зб. Наук. Праць. Київ : вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. Вип 20 (25). С. 24-28
23. Харитонов Б. Деякі питання інструментально-ансамблевого виконавства. Українське музикознавство. Вип. 7. Київ: КДК, 1972. С. 217–233.
24. Юшко Т. Уроки концертмейстерства та камерного ансамблю в сучасній практиці викладача загального та спеціалізованого фортепіано. Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. і наук.-метод. праць. Вип. 5. Київ, 2004. С. 192–203.

Додаткові

25. Анотований бібліографічний довідник літератури з питань камерного ансамблю для викладачів, студентів та учнів музичних навчальних закладів. Київ, 1991. 31 с.
26. Ду Ц. Піаніст-концертмейстер: специфіка творчої діяльності. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (8). Суми: ФОП Цьома С. П., 2018. С. 46–51.
27. Зимогляд Н. Ю. Основи акомпанементу у курсі фортепіано: навч. мет. матеріали / Н. Ю. Зимогляд. — Харків : ХДАК, 2012. — 22 с.
28. Кашкадамова, Н. Б. Виконавська інтерпретація у фортеп'яному мистецтві ХХ сторіччя [Текст] : [підручник]; Львів. нац. муз. акад. ім. Миколи Лисенка. - Львів : КІНПАТРИ, 2014. - 343 с. - Бібліогр.: с. 324-328.

29. Кашкадамова, Н. Б. Мистецтво виконання музики на клавійно- струнних інструментах (клавикорд, клавесин, фортепіано) XIV- XVIII ст. [Текст] : навч. посібник для студ. музичних вузів; Вищий держ. музичний ін-т ім. М.Лисенка. Т. : СМП «Астон», 1998. 299 с. ISBN 966-95479-2-X
30. Косилова О., Зіноватна Л. Навчальний посібник «Виховання піаніста концертмейстера». Проблеми удосконалення професійної підготовки фахівців мистецьких дисциплін: зб. матеріалів Всеукраїнської відкритої наук.-практ. конф. Суми: Вінніченко М. Д., 2011. С. 92–94.
31. Кучмєєва Н. Особливості виконання та значення вправ у класі фортепіанного ансамблю. Пролісок: педагогічний досвід: зб. наук.-метод. праць. Суми: ПП Радзівон О. Л., 2015. С. 63–66.
32. Нікітська Е. С. Деякі аспекти самостійної роботи студента у концертмейстерському класі // Проблемы взаимодействия музыкальной науки и ученого процесса. Харьков: ХНУМ ім. И. П. Котляревского, 1995. Вып. С. 33 – 36.
33. Нікітська, Є., Савченко, Г. (2022). Творчий проєкт кафедри концертмейстерської майстерності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського: досвід виконавського та композиторського осмислення. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, (64), 57–74.
34. Ніколаєва Г.О. Використання навичок фортепіанної гри в роботі над хоровою партитурою: метод. рекомендації для студентів заочної форми навчання спеціалізації «Керівник самодіяльного хорового колективу» Г.О. Ніколаєва. Харків : ХДАК, 1991. 12 с.
35. Підпорінова К.В. (2023). Цифрові технології у навчанні концертмейстера: практичний вимір. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 67, 126-147. DOI 10.34064/khnum1-6708. Режим доступу: https://intermusic.kh.ua/vypusk67/problem_67_8_pidporinova.pdf
36. Підпорінова, К. В. (2023). Мистецькі талісмани Харкова: символи і рефлексії. Пам'яті Тетяни Веркіної та Володимира Птушкіна. Аспекти історичного музикознавства, 30, 7-29. DOI 10.34064/khnum2-3001. Режим

доступу: https://aspekty.kh.ua/vypusk30/aspect_30_1_pidporinova.pdf

37. Польська І. І. Методика викладання ансамблю та акомпанементу в курсі «Фортепіано». Харків : ХДАК, 1995. 8 с.
38. Рожко С. Становлення концертмейстерського мистецтва: від акомпаніатора до майстра. Мистецькі пошуки: зб. наук. метод праць. Вип. 3. Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2013. С. 144-148.
39. Румянцева А. Ю. Основи оволодіння навичками акомпанементу на уроках фортепіано: навч. мет. матеріали. Харків : ХДАК, 2005. 10 с.
40. Удосконалення навичок гри в ансамблі двох фортепіано в чотири руки: метод. рекомендації для муз. училищ. Київ, 1988. 36 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

41. International Music Score Library Project. Режим доступу: https://sheetmusicinternational.com/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiA6Ou5BhCrARIsAPoTxrDEizVvGr0A6aHBqY_VcmqvNjektivZ4YRGERXMwTXM0mDON1-WzUsAaAmAKEALw_wcB
42. Бібліотека ХДАК. Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>
43. Ноти українських композиторів. Режим доступу : <https://ukrnotes.com/poshuk.php>
44. Світова музична класика - українською : переклади вокальних творів українською мовою. Режим доступу: <https://musicinukrainian.wordpress.com/biblio/>
45. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com/>
46. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського. Режим доступу: <http://biblioteka-stanislavskogo.edu.kh.ua/uk/>

Орієнтовний репертуарний список

Вокалізи

А. Кос-Анатольський – Вокаліз для голосу з фортепіано

Абт Ф.: Вокалізи № 1-10, 15-20

Г. Форте – «Вокаліз», ор. 90

Ж. Массне – Вокаліз для голосу і фортепіано

Йордан-Г.Кіркор І. Вокаліз

К. Дебюссі – Вокаліз «Beau Soir»

К. Сен-Санс – Вокаліз для голосу та фортепіано

Л. Деліба – Вокаліз з балету «Коппелія»

М. Равель – Вокаліз на тему з балету «Дафніс і Хлоя»

Манюел Гарсія: Вокалізи

Мельницька М., Кос-Анатольський А. Вокаліз

Н. Лисенко – Вокаліз для голосу та фортепіано

Сімон Боччеріні: Вокалізи з опери «La finta giardiniera»

Вілінська І. Вокалізи №1-14

Конконе Дж. Вокалізи 1-15

Зейдлер Г. Вокалізи 1-19

Маркезі М. Вокаліз №1-6

Абт Ф. Вокалізи № 1-10

Арії

А. Бойто, три арії Мефістофеля, з опери «Мефістофель»

А. Дворжак, 2 арії Русалки, з опери «Русалка»

А. Тома, колискова Лотаріо, з опери «Міньйон»

Анжеліка»

Белліні В.: Арія Норми з опери «Норма»

В. Белліні, 2 арії Амїни, з опери «Сомнамбула»

В. Белліні, арія Джульетти, з опери «Монтекі та Капулетті»

В. Белліні, арія Едгара, з опери «Беатріче де Тенда»

В. Белліні, арія Ельвіри, з опери «Пуритане»

- В. Моцарт, 2 арії Графінї, з опери «Весілля Фігаро»
- В. Моцарт, 2 арії донни Анни, з опери «Дон Жуан»
- В. Моцарт, 2 арії донни Ельвіри, з опери «Дон Жуан»
- В. Моцарт, 2 арії Ілії, з опери «Ідоменей»
- В. Моцарт, 2 арії Керубіно, з опери «Весілля Фігаро»
- В. Моцарт, 2 арії Костанци, з опери «Викрадення з
- В. Моцарт, 2 арії Церліни, з опери «Дон Жуан»
- В. Моцарт, арія Блондхен, з опери «Викрадення з Сералю»
- В. Моцарт, арія Дон Жуана, з опери «Дон Жуан»
- В. Моцарт, арія Елеттри, з опере «Ідоменей»
- В. Моцарт, арія Заїди, з опери «Заїда»
- В. Моцарт, арія Паміни, з опери «Чарівна флейта»
- В. Моцарт, арія Сюзанни, з опери «Весілля Фігаро»
- В. Моцарт, каватина Фігаро, з опери «Весілля Фігаро»
- Г. Гендель, 2 арії Альцини, з опери «Альцина»
- Г. Гендель, 3 арії Клеопатри, з опери «Ю. Цезар»
- Г. Гендель, 3 арії Рінальдо, з опери «Рінальдо»
- Г. Гендель, арія Аріоданте, з опере «Аріоданте»
- Г. Доніцетті, арія Адіни, з опери «Любовний напій»
- Г. Доніцетті, арія Ганни, з опери «Ганна Болейн»
- Г. Доніцетті, арія Камоенса, з опери «Дон Себастьян»
- Г. Доніцетті, арія Малатеста, з опери «Дон Паскуале»
- Г. Доніцетті, арія Норіни, з опери «Дон Паскуале»
- Г. Доніцетті, перша арія Лючії, з опери «Лючія ді
- Г. Перселл, арія Дідони, з опери «Дідона та Еней»
- Гендель Г. Арія Альмири из оперы «Ринальдо», арія Серсета з опери «Ацис і Галатя»
- Дж. Верді – Арія Віолетти з опери «Травіата» («Sempre libera»)
- Дж. Верді – Арія Джильди з опери «Ріголетто» («Caro nome»)
- Дж. Верді, 2 арії Амелії, з опери «Бал маскарад»

- Дж. Верді, 2 арії Оскара, з опери «Бал маскарад»
- Дж. Верді, арія Альфредо, з опери «Травіата»
- Дж. Верді, арія Джильди, з опери «Риголетто»
- Дж. Верді, арія Макдуфа, з опери «Макбет»
- Дж. Верді, арія Наннетти, з опери «Фальстаф»
- Дж. Верді, арія Прочіди, з опери «Сицилійська вечірня»
- Дж. Верді, арія Ренато, з опери «Бал Маскарад»
- Г. Берліоз, «Пісня про крису», з ораторії «Засудження»
- Дж. Верді, арія Рікардо, з опери «Бал Маскарад»
- Дж. Верді, арія Родольфо, з опери «Луїза Міллер»
- Дж. Верді, друга арія Травіати, з опери «Травіата»
- Дж. Мейєрбер, арія Рауля, з опери «Гугеноти»
- Дж. Мейєрбер, пісня Марсея, з опери «Гугеноти»
- Дж. Пуччіні – Арія Мімі з опери «Богема» («Mi chiamano Mimi»)
- Дж. Пуччіні – Арія Тоски з опери «Тоска» («Vissi d'arte»)
- Дж. Пуччіні, 2 арії Каварадоссі, з опери «Тоска»
- Дж. Пуччіні, 2 арії Калафа, з опери «Турандот»
- Дж. Пуччіні, 2 арії Ліу, з опери «Турандот»
- Дж. Пуччіні, 2 арії Мімі, з опери «Богема»
- Дж. Пуччіні, арія де Гріє, з опери «МанонЛеско»
- Дж. Пуччіні, арія Магди, з опери «Ластівка»
- Дж. Пуччіні, арія МанонЛеско, з опери «МанонЛеско»
- Дж. Пуччіні, арія Родольфо, з опери «Богема»
- Дж. Пуччіні, арія сестри Анжеліки, з опери «Сестра»
- Дж. Россіні – Арія Розіни з опери «Севільський цирульник» («Una voce poco fa»)
- Дж. Россіні, 2 арії Ізабелли, з опери «Італійка в Алжирі»
- Дж. Россіні, арія Анжеліни, з опери «Попелюшка»
- Дж. Россіні, арія Дездемони, з опери «Отелло»
- Дж. Россіні, арія Елен, з опери «Дама Озера»
- Дж. Россіні, арія Матильди, з опери «Вільгельм Тейль»

- Дж. Россіні, арія Розіни, з опери «Севільський Цирюльник»
- Дж. Россіні, арія Семіраміди, з опери «Семіраміда»
- Дж. Россіні, арія Танкред, з опери «Танкред»
- Доніцетті Г.: Арія Лючії з опери «Лючія ди Ламмермур»
- Ж. Бізе – Арія Кармен з опери «Кармен» («Habanera»)
- Ж. Бізе, арія дона Хозе, з опери «Кармен»
- Ж. Бізе, арія Лейли, з опери «Шукачі Перлів»
- Ж. Бізе, арія Мікаелли, з опери «Кармен»
- Ж. Бізе, арія Надіра, з опери «Шукачі перлів»
- Ж. Массне, арія Вертера, з опери «Вертер»
- Ж. Массне, арія Манон, з опери «Манон»
- Ж. Массне, арія Софії, з опери «Вертер»
- Ж. Массне, арія Хімени, з опери «Сід»
- Ж. Шарпантьє, арія Луїзи, з опери «Луїза»
- К. Глюк, арія Агамемнона, з опери «Іфігенія в Авліді»
- К. Глюк, арія Альцеста, з опери «Альцеста»
- К. Глюк, арія Альцести, з опери «Альцеста»
- К. Глюк, арія Гідраота, з опери «Армида»
- К. Глюк, арія Еврідики, з опери «Орфей та Еврідика»
- К. Глюк, арія Іфігенії, з опери «Іфігенія з Тавриди»
- К. Глюк, арія Орфея, з опери «Орфей та Еврідика»
- К. Данькевич, арія Кривоноса, з опери «Богдан»
- К. Монтеверді, 2 арії Оттавії, з опери «Коронація Поппеї»
- К. Монтеверді, арія Аріани, з опери «Аріана»
- К. Монтеверді, арія Друсилли, з опери «Коронація Поппеї»
- К. Сен-Санс – Арія Даліли з опери «Самсон і Даліла» («Mon cœur s'ouvre à ta voix»)
- Кавалли Ф. Канцона з опери «Ксеркс», арія з опери «Іріда»
- Л. Бетховен, арія Пізаро, з опери «Фіделіо»
- Л. ван Бетховен, арія Марцеліни, з опери «Фіделіо»

- Л. Деліб, арія Нілаканти, з опери «Лакме»
- М. Лисенко – Арія Наталки з опери «Наталка Полтавка» («Віє вітер, віє буйний»)
- Моцарт В. Арія Барбарини з опери «Весілля Фігаро»
- Моцарт В. Арія Бастьєни з опери «Бастьєн і Бастьєна», арія Церліни з опери «Дон Жуан», арія Констанци з опери «Викрадення із сералу»
- Паізієло Дж. Арієта «Nel cor più non mi sento», арія з опери «Ніна»
- Персл Г. «Острів щастя» з опери «Король Артур», арія з опери «Медея»
- Р. Вагнер, арія Ельзи, з опери «Лоенгрін»
- Р. Вагнер, арія Еріка, з опери «Летючий Голландець»
- Р. Вагнер, арія Єлизаветти, з опери «Тангейзер»
- Р. Вагнер, арія Лоенгріна, з опери «Лоенгрін»
- Р. Вагнер, монолог Ландграфа з опери «Тангейзер»
- Р. Штраус, арія Аріадни, з опери «Аріадна в Наксосі»
- Р. Штраус, арія Софі, з опери «Кавалер троянди»
- Россіні Дж.: Арія Розини з опери «Севільський цирульник»
- Скарлаті А. « Non vogl'io se non vederti», арія з опери «Сцилла»
- Ф. Чілеа, 2 арії Адріани, з опери «Адріана Лекуврер»
- Ш. Гуно – Арія Фауста з опери «Фауст» («Salut! demeure chaste et pure»)
- Ш. Гуно, 2 арії Мефістофеля, з опери «Фауст»
- Ш. Гуно, арія Джульєтти, з опери «Ромео та Джульєтта»
- Ш. Гуно, арія Маргарити, з опери «Фауст»
- Ш. Гуно, арія Ромео, з опери «Ромео та Джульєтта»
- Ш. Гуно, арія Фауста, з опери «Фауст»

Романси

- Білаш О. «Будь моєю мрією»
- Білаш О. «Веселий дощ»
- Білаш О. «Весна»
- Білаш О. «Ви знаєте як липа шелестить»
- Білаш О. «Горить моє серце»
- Білаш О. «За літами»

- Білаш О. «Скажи мені правду»
- Грегорі Дж. «В душу запав мені образ чудовий...»
- Грегорі Дж. «Ніч яка місячна»
- Грегорі Дж. «Я надії голос чую»
- Другальов В. «Доле моя»
- Кос-Анатольський А. «Баламуте»
- Кос-Анатольський А. «Два пороги з Чорногори»
- Кос-Анатольський А. «Коли заснули сині гори»
- Кос-Анатольський А. «Ой візьму відерце»
- Кос-Анатольський А. «Ой на горі сніг біленький»
- Кос-Анатольський А. «Ой ти, дівчино»
- Кос-Анатольський А. «Садок вишневий»
- Косенко В. «Завкувала зозуленька, закувала»
- Косенко В. «На серці радості немає»
- Косенко В. «Ні відгуку ні слова»
- Косенко В. «Німої тиші хочеться мені»
- Косенко В. «Ніч і буря»
- Косенко В. «Ой зачула моя доля»
- Лисенко М. – «Ой не світи, місяченьку»
- Лисенко М. «Ой стрічечка до стрічечки»
- Лисенко М. «Садок вишневий»
- Лисенко М. «У перетику ходила»
- Степовий Я. – «Прилітай же, любий друже»
- Стеценко К. «Літньої ночі»
- Філіпенко А. «Зацвіла в долині»
- Форе Г. – «Après un rêve»
- Шеремет В. «Квітка»
- Шеремет В. «Ноктюрн»
- Шеремет В. «Посвята»
- Шуберт Ф. – «Серенада» («Ständchen»)

Шуман Р. – «Два гренадери» («Die beiden Grenadiere»)

Українські пісні

Біла О.– «Червона калина» (обробка української народної пісні)

В. Герасимчук, «Знов весна»

І. Шамо, «Гоп-гоп гопака»

Івасюк В. – «Червона рута»

Л. Дичко, Л. Українка, «На човні»

Л. Рева. Серце не може без тебе.

Лисенко – М. «Ой зійди, зійди, зіронько моя вечірняя»

Майборода Г. – «Київський вальс»

Майборода П. – «Рідна мати моя»

Н. Андрієвська. Якби я вміла вишивати

Ревуцький Л. – «Чорні очка, як терен»

Укр. нар. пісня «Ой не світи, місяченьку» в обр. Л. Кауфмана

Українська нар. пісня «Помалу-малу» обр. О. Сєрова

Українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи»

Українська народна пісня «Дивлюсь я на небо»

Українська народна пісня «Дощик» обр М. Лисенка

Українська народна пісня «Казав мені батько» в обр. М. Лисенко

Українська народна пісня «Місяць на небі»

Українська народна пісня «Ніч яка місячна»

Українська народна пісня «Ніч яка місячна»

Українська народна пісня «Ой вийду я за ворітонька»

Українська народна пісня «Ой джигуне, джигуне» обр. О. Сандлера

Українська народна пісня «Ой і не стелися, хрещатий барвінку» обр. М. Лисенка

Українська народна пісня «Ой маю я чорні брови» обр. Б Лятошинського

Українська народна пісня «Ой на горі жита много»

Українська народна пісня «Ой співаночки мої» обр. С. Людкевіча

Українська народна пісня «Ой у вишневому садочку»

Українська народна пісня «Ой у полі...» Обр. Л. Ревуцького

Українська народна пісня «Ой ходила дівчина бережком»

Українська народна пісня «Ой, кряче, кряче та чорненький ворон»

Українська народна пісня «Ходить гарбуз по городу»

Українська народна пісня «Цвіте терен»

Українська народна. пісня «Там, де Ятрань круто в'ється» в обр. М. Лисенко

Українська. народна пісня «Взяв би я бандуру»

Шамо І. – «Пісня про рушник»

Хорові твори

Б. Бріттен «A Ceremony of Carols» (Hodie Christus natus est, This Little Babe).

В. А. Моцарт: Опера «Весілля Фігаро» (Le Nozze di Figaro) – Хор селян (вступ до 3-го акту), Фінальний хор («Contessa, perdono»), Тріо Графині, Сюзанни та Фігаро («Susanna, or via sortite»), Квартет Фігаро, Сюзанни, Графа і Графині («Ecco la marcia»).

Г. Форе: «Requiem» (хорові частини).

Дж. Пуччіні: Опера «Богема» – Дует Рудольфа і Мімі («O soave fanciulla»), Квартет з фіналу 3-го акту («Addio dolce svegliare»).

Дж. Ратгер «For the Beauty of the Earth», «The Lord Bless You and Keep You».

І. Щербаков «Колискова» для дитячого хору.

Й. Брамс «Ein Deutsches Requiem» (Denn alles Fleisch, Ihr habt nun Traurigkeit).

Й. С. Бах: «Jesu, meine Freude», «Magnificat» (хорові фрагменти).

Л. Деліб: Опера «Лакме» (Lakmé) – Хор жінок у храмі, Фінальний хор опери, Тріо Лакме, Жеральда та Нілаканти.

Л. Дичко «Панахида» (фрагменти), «Веснянки» для дитячого та жіночого хору.

М. Лаурідсен «O Magnum Mysterium».

М. Леонтович «Щедрик», «Дударик».

М. Скорик «Мелодія» (в аранжуванні для хору та фортепіано), Хоровий концерт «Пісня про рушник».

О. Кошиць «Ой, Дніпро, Дніпро», Хорові обробки українських народних пісень.

Ф. Шуберт: Хоровий твір «Zum Sanctus».

Танцювальні жанри

Л. Делібр – «Коппелія» (мазурка, вальс).

Л. Мінкус – «Дон Кіхот» (па-де-де, адажіо).

А. Хачатурян – «Спартак» (адажіо, танець гладіаторів).

А. П'яцолла – танго (обробки для хореографічних класів).

Українські народні танці – музичні обробки для гопака, козачка та інших традиційних жанрів.

Сучасні хореографічні композиції – джазові та популярні стилі для роботи з сучасними танцювальними колективами.

Навчальне видання

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС
Програма та навчально-методичні матеріали з курсу

другий (магістерський) рівень вищої освіти
спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
освітня програма: «фортепіано»

Розробник:

Степанова О. Ю., кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри фортепіано ХДАК

Друкується в авторській редакції
Комп'ютерний набір та верстка *О. Ю. Степанова*

План 2024

Підписано до друку 27.11.2024 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф
Ум. друк. арк. ____ Тираж 100. Зам № ____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК